

Rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet

Omistajaohjaus | Konsernihallinto

TAMPEREEN KAUPUNKI

Sisällysluettelo

	Sivu
1. Yleistä	
2. Rahoitus	
2.1 Rahoitukset yleiset periaatteet ja tavoitteet	1
2.2 Päätöksenteko	2
2.3 Ottolainaus	3
2.3.1 Vastuullinen rahoitus	4
2.3.2 Ottolainauksen korkoriski	5
2.4 Antolainaus	6
2.4.1 Konsernirahoituksen periaatteet	6
2.5 Takaukset	7
2.5.1 Takaukset konserniyhteisöille	7
2.5.2 Takaukset muille yhteisöille	8
3. Sijoitustoiminta	
3.1 Sijoitustoiminnan periaatteet	9
3.2 Sijoitustoiminnan tarkoitus	10
3.3 Sijoitustoiminnan päätöksenteko	10
3.4 Käytettävät sijoitustuotteet	10
3.5 Sijoitusallokaatio	11
3.5.1 Korkosijoitukset	11
3.5.2 Osakesijoitukset	11
3.5.3 Muut sijoitukset	12
3.6 Sijoitusrahastot	12
3.7 Vastuullinen sijoittaminen	12
3.8 Raportointi	13

Tehtävä

Rahoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on tukea kaupunkikonsernin tavoitteiden saavuttamista.

1. Yleistä

Rahoitustoimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymät periaatteet ja talousarvio sekä hallintosäännössä mainitun päätöksentekijän vuosittain hyväksymä lainanottosuunnitelma.

Lainojen toteumatiedoista raportoidaan kuukausittain kaupungin johdolle ja talousraporttien yhteydessä kaupunginhallitukselle. Laajemmin rahoitusta raportoidaan kaupungin johdolle tilinpäätöksessä sekä vuosiraportissa kaupunginhallitukselle.

Sijoitustoimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymät periaatteet sekä hallintosäännössä mainitun päätöksentekijän vuosittain hyväksymä sijoitussuunnitelma.

Sijoituksista raportoidaan kuukausittain kaupungin johdolle sekä vuosiraportin muodossa kaupunginhallitukselle.

Konsernilla tarkoitetaan sitä kuntalain määrittämää kokonaisuutta, jonka kaupunki ja sen tytäryhteisöt muodostavat.

Kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminta on keskitetty konsernihallinnossa toimivaan omistajaohjausyksikköön. Muut kaupungin yksiköt ja liikelaitokset eivät saa itsenäisesti hankkia rahoitusta markkinoilta, eivätkä ne saa sijoittaa varoja markkinoille. Samoin konserniin kuuluvat yhteisöt ovat velvoitettuja liittymään kaupungin konsernitilijärjestelmään, jonka toimintaa ja perusteita on kuvattu tarkemmin kohdassa 2.4.1.

2. Rahoitus

2.1 Rahoituksen yleiset periaatteet ja tavoitteet

Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea Tampereen kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoituksen kokonaisuus koostuu:

- kaupungin ulkoisen rahoituksen hankinnasta
- kaupungin likviditeetin hallinnasta
- kaupungin vastapuoli- ja rahoitusriskien hallinnasta
- konsernin liiketoiminnan tukemisesta rahoitukseen liittyvissä asioissa

Avustusten myöntäminen ei kuulu rahoitustoiminnan piiriin. Rahoituksella tarkoitetaan kaupungin oman toiminnan rahoittamista vieraan pääoman instrumenteilla sekä osallistumista tytär-, osakkuus- tai muiden yhteisöjen rahoitukseen tekemällä sijoituksia oman pääoman eriin (esimerkiksi osakepääoma, sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto) sekä myöntämällä lainaa tai takauksia.

Keskeisimmät rahoitustoiminnan tavoitteet ovat:

- palvelutoiminnan ja investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen
- rahoituksen hankinta pitkäjänteisesti ja hajautetusti ottaen huomioon kaupungin toiminnan luonne ja investointien tyypillinen käyttöikä
- rahoituskustannusten minimointi ja vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä
- rahoitusriskien (markkina-, likviditeetti-, vastapuoli-, korkoriski) hallinta
- riittävän maksuvalmiuden ylläpito myös ennakoimattomien tilanteiden varalta
- kilpailutuksen riippumattomuus ja tasapuolisuus eri palveluntarjoajiin nähden
- aktiivinen ja johdonmukainen vuoropuhelu palveluntarjoajien kanssa

Vaikka hankintalaki ei koske rahoitusta, kilpailuttaa kaupunki kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla tai varmistuu päätösten markkinaehtoisuudesta muutoin. Johdannaisopimuksia voidaan solmia myös ilman kilpailutusta, sillä niissä ajoituksen hyödyntäminen, vanhojen sopimusten muokkaaminen ja vertailukelpoisten tarjousten puute eivät aina puolla kilpailutusta.

2.2 Päätöksenteko

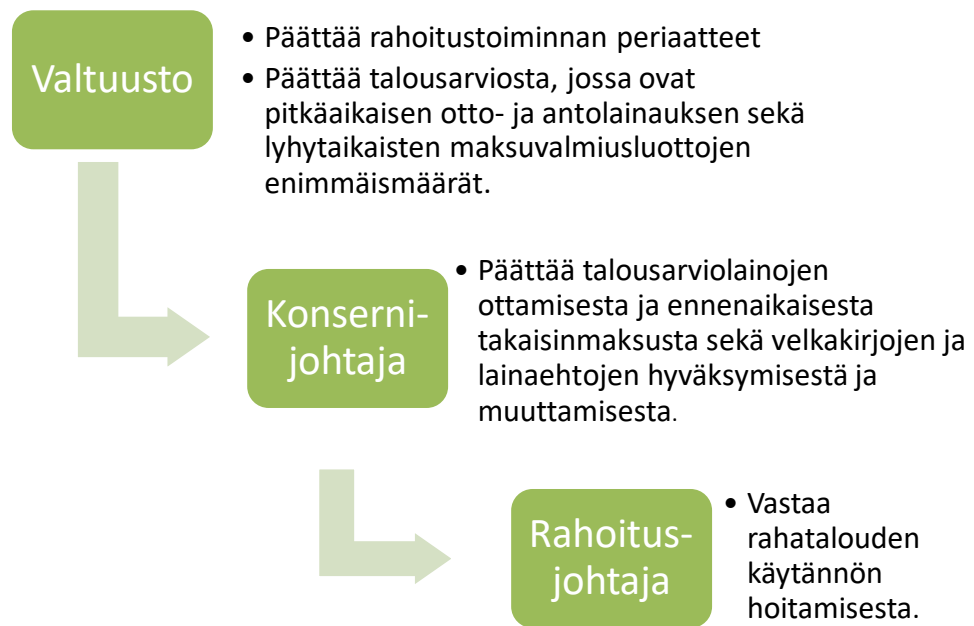
Kaupunginvaltuusto päättää pitkäaikaisen ottolainauksen, pitkäaikaisen antolainauksen ja lyhytaikaisten maksuvalmiusluottojen enimmäismääristä talousarviossa. Hallintosäännössä mainittu viranhaltija hyväksyy ottolainauksen tarkemmat suuntaviivat vuosittain laadittavassa lainanotto-suunnitelmassa sekä päättää talousarviolainojen nostamisesta ja konsernitililuottojen myöntämisestä.

Kaupungin investointien rahoittamiseksi tehtävistä leasingsopimuksista tekee päätöksen kunkin yksikön hankinnasta vastaava, mutta sopimuksista ja niiden ehdoista tulee sopia

etukäteen konsernihallinnon omistajaohjaus-yksikön ja talousyksikön kanssa. Yksittäisiä kohdekohtaisia leasing sopimuksia voidaan tehdä esimerkiksi tilahankkeiden yhteydessä, mutta irtaimiston osalta leasingrahoitus tehdään limiittimuotoisina kilpailutettuina kokonaisuuksina, jolloin rahoituksen ja omaisuuden hallinnan kustannukset saadaan minimoitua.

Takausten myöntämisestä päättää aina kaupunginvaltuusto.

Rahoituksen päätöksenteko ja toteutus

2.3 Ottolainaus

Kaupungin ottolainausausta toteutetaan vain euromääräisenä. Mikäli muun valuutan käytöllä saavutetaan selkeää etua, on ottolainaus mahdollista eliminoida valuutariski kokonaan esimerkiksi valuutanvaihtosopimuksella.

Lainaa voidaan nostaa kaikilla rahamarkkinoiden yleisesti käyttämällä tuotteilla. Tyypillisesti lyhytaikaista alle 12 kuukauden mittaista rahoitusta hankitaan kuntatodistusohjelmalla tai rahalaitosten luottolimiiteillä. Vastaavasti pitkäaikaisen rahoituksen perusinstrumentteja ovat kahdenväliset velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat ja leasing-rahoitus.

2.3.1 Vastuullinen rahoitus

Kaupunki hyödyntää ottolainauksessaan rahalaitosten tarjoamia vastuullisia rahoitustuotteita. Vastuullisten rahoitustuotteiden hyödyntäminen on merkki kaupungin panoksista kestäväan kehitykseen.

Kestävä rahoitus tarkoittaa rahalaitosten tarjoamia vieraan pääoman ehtoisia rahoitusinstrumentteja, joiden myöntämisen kriteerinä on investoinnin kestävyys liittyviä kriteerejä. Kestävän rahoituksen kriteerit tarkastelevat investoinnin positiivista vaikutusta ympäristöön ja/tai positiivista yhteiskunnallista vaikutusta.

Ympäristöystävällisiin investointeihin tarkoitettua vihreää rahoitusta pyritään käyttämään mahdollisimman paljon tilanteissa, joissa kaupungin investoinnit sen käytön mahdollistavat ja rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukyisiä. Vihreää rahoitusta voi hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia ja. Vihreä rahoitus on osoitus kaupungin panostuksista ilmasto- ja ympäristötavoitteiden eteen. ympäristön hyvinvointiin.

Sosiaalisella rahoituksella on sosiaalinen ulottuvuus. Yhteiskunnallisella rahoituksella on positiivisia vaikutuksia ympäristöönsä ja sen yhteisöön; ne edistävät mm. yhdenvertaisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin tai alueen elinvoiman toteutumista.

Kaupunki turvaa rahoituksen saatavuutta ylläpitämällä markkinoilla kaupungin hyvää nimeä mainetta ja käyttämällä rinnakkain erilaisia rahoitusmuotoja ja rahan lähteitä. Kahdenkeskisissä velkasopimuksissa sallittuja vastapuolia ovat kaikki finanssimarkkinoilla toimivat virallisen toimiluvan omaavat yhteisöt. Muita mahdollisia vastapuolia ovat koti- ja ulkomaiset yksityiset sijoittajat, jotka säännöllisesti toimivat rahoitusmarkkinoilla ja tarjoavat joukkolainatyypistä rahoitusta, ns. private placement - pohjalta. Näissä tyypillisesti toimii välittäjänä jokin pankki ja lainadokumentaatio voidaan tehdä muun kuin Suomen lain alle. Tyypillisiä käytettyjä maita ovat esimerkiksi Saksa, Englanti ja muut Pohjoismaat.

Kaupungin investoinnit ovat käyttöäiltaan tyypillisesti pitkiä ja siten myös pitkät laina-ajat ovat perusteltuja. Lainojen takaisinmaksuissa voidaan käyttää tasa-, annuiteetti- tai kertalyhenteisiä ohjelmia.

Laina-aika

Pitkät laina-ajat ovat perusteltuja, koska kaupungin investoinnit ovat käyttöäiltaan pitkiä.

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan välttämällä erääntyvien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti.

~~Kaupunki panttaa omaisuuttaan ottamiensa lainojen vakuudeksi vain poikkeustapauksissa.~~ **Kaupunki ei lähtökohtaisesti panttaa omaisuuttaan ottamiensa lainojen vakuudeksi.**

2.3.2 Ottolainauksen korkoriski

Kaupunki pyrkii rajaamaan vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvää korkoriskiä. Tällä tavoitellaan korkomenojen parempaa ennustettavuutta ja markkinakorkojen heiluntaa alhaisempaa vaihtelua korkomenoissa. Tätä voidaan toteuttaa sekä solmimalla kiinteäkorkoisia velkakirjoja että solmimalla tavoitetta toteuttavia korkojohdannaissopimuksia. Tyypillisiä johdannaissopimuksia ovat erilaiset koronvaihtosopimukset, korko-optiot tai näiden eri versioista ja yhdistelmistä muokatut rakenteet, joita suojaustarkoituksessa voidaan tehdä. Kaupungin vastapuolena johdannaissopimuksissa voivat olla kaikki EU-alueella toimivat virallisen toimiluvan omaavat rahoituslaitokset.

Korkoriski voidaan jakaa korkovirtariskiin, joka liittyy erityisesti vaihtuvakorkoisiin lainoihin, joissa korko muuttuu säännöllisin väliajoin sekä hintariskiin, joka liittyy kiinteäkorkoisiin lainoihin tai koronvaihtosopimukseen ja niiden laskennalliseen hinnan muutokseen korkotason muuttuessa.

Korkovirtariskin hallintaa toteutetaan koko lainasalkku (taselainat ja rahoitusleasingvastuut) ja sen koko taloussuunnitelmakauden mukainen kehitys huomioiden. Koska on oletettavaa, että Tampereen kaupungin kasvu jatkuu voimakkaana myös tulevaisuudessa, tulee lainamäärä todennäköisesti säilymään vähintään nykyisellä tasolla vielä vuosikymmentenkin päästä, jo olemassa olevien lainojen eräännyttyä. Siten suojausta toteuttavien sopimusten maturiteetit voivat olla lainasalkun keskimääräistä maturiteettia pidempiä, kun käytännössä kaikki erääntyvät lainat tullaan jälleenrahoittamaan.

Korkovirtariskin hallinnassa käytetään mittarina suojausastetta. Suojausasteella tarkoitetaan sitä osaa korkoriskipositiosta, jonka osalta seuraava koronkiinnitys on yli 12 kuukauden päässä. Asettamalla suojausasteelle rajat, voidaan vaikuttaa siihen, missä määrin markkinakorkojen muutokset aiheuttavat muutoksia tuleviin korkokuluihin. Kaupunki tavoittelee 40-60 **80** %:n suojausastetta ja tulevaisuudessa laskevaa suojauskäyrää. **Erilaisten koronvaihtosopimusten erääntymisessä tavoitellaan ajallista**

hajautusta. Tällöin markkinakorkojen muutokset vaikuttavat korkomenoihin keskimäärin noin 50 %:n ja korkeintaan 60 %:n painolla. Tavoitteita täsmennetään lainanotto-suunnitelmissa kulloisenkin markkina- ja riskitilanteen mukaan.

2.4 Antolainaus

Kaupunki ei myönnä antolainoja muille kuin omille konserniyhteisöilleen. Ainoat poikkeukset muodostuvat Tampereen Filharmonian muusikoille, **sekä** tamperelaisille kuvataiteilijoille **sekä** ~~sosiaalisen luotonuksen asiakkaille ?~~ erillisten valtuuston hyväksymien sääntöjen ja talousarvion perusteella myönnettävät pienehköt lainat.

Antolainauksen ehdoissa on huomioitava Kuntalain ja EU:n valtiontukea koskevan säännösten vaikutukset esimerkiksi koron määräytymiseen ja vakuuden asettamiseen.

Mikäli tytäryhteisöissä on vähemmistöomistajia, noudatetaan rahoituksen riskinjaossa valtuuston hyväksymiä omistajaohjauksen periaatteita. Voimassaolevien periaatteiden mukaisesti kaupunki voi osallistua rahoitusriskin jakamiseen omistussuhteensa suhteessa.

Kaupunki myöntää lainoja laki **asiain** yksikön **tarkastamalla** velkakirjadokumentaatiolla. Lyhytaikaista rahoitusta omille tytäryhteisöille myönnetään pääasiassa vain konsernitilin sisäisen luottolimiitin muodossa, jolloin perusdokumentaatio on kaupungin ja pankin konsernitilisopimuksen vakioehtojen mukainen. Konsernitilin luotosta perittävästä korosta päätetään luoton myöntämisen yhteydessä.

Pääsääntöisesti kaupungin tytäryhteisöt vastaavat itse rahoitus- ja pääomahuollostaan. Ensisijaisia keinoja tämän toteuttamiseksi ovat riittävän kannattavuuden ylläpitäminen, toimiva riskienhallinta ja investointien järkevä mitoittaminen.

~~Omille konserniyhteisöille voidaan myöntää myös oman pääoman ehtoista rahoitusta. Mahdollisia rahoitusinstrumentteja ovat kaikki kulloisenkin lainsäädännön mahdollistamat välineet, esimerkiksi osakepääoman ja peruspääoman merkintä tai lisäys, sijoitukset vapaan oman pääoman rahastoon, pääomalainat ja vaihtovelkakirjalainat.~~

Työnjako

Pääsääntöisesti kaupungin tytäryhteisöt vastaavat itse rahoitus- ja pääomahuollostaan.

2.4.1 Konsernirahoituksen periaatteet

Konsernina toimimisen kantavana periaatteena on keskittää konsernin rahoitukseen, sijoittamiseen, maksuliikennepalveluihin ja pääomien hallintaan liittyvää osaamista omistajaohjausyksikköön, missä se on koko konsernin hyödynnettävissä. Yksikkö ei tee tytäryhteisöjen puolesta päätöksiä, mutta ohjaa ja konsultoi näitä edellä mainituissa asioissa.

Konsernin ulkoisen rahoitustarpeen minimoinnin ja pääomien tehokkaan käytön optimoinnin kannalta hyvin keskeinen yhteinen palvelu on konsernitilijärjestelmä. Täysi hyödynnettävyys edellyttää kaikkien merkittävien konserniyhteisöjen mukanaoloa ja rahavarojen sekä maksuliikenteen keskittämistä omistajaohjauksen kilpailuttamaan pankkiin ja tileille. Kaupunki maksaa tytäryhteisöjen konsernitilillä oleville varoille korkoa, joka heijastelee pankin kaupungille maksamaa talletuskorkoa.

2.5 Takaukset

2.5.1 Takaukset konserniyhteisöille

Kaupunki voi myöntää erimuotoisia takauksia omien konserniyhteisöiden puolesta silloin, kun se kokonaisedun ja omistajastrategian nimissä on perusteltua. Tyypillisiä takaustarpeita ovat lainan takaisinmaksun vakuudeksi annettavat takaukset ja erilaiset muiden vastuiden, kuten ympäristö- ja sopimusvastuiden vakuudeksi annetut takaukset. Takauksia myöntäessään kaupunki huomioi aina EU:n valtioneuvoston säännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen, **erityisesti kuntalain 129 §:n säännökset**.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

~~Kaupunginvaltuusto on 17.9.2018 § 175 päättänyt takausprovisioiden perimisestä kaupungin myöntämässä takauksissa.~~

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107–109 artikloissa määritellään valtiontukea koskevat reunaehdot ja puitteet. Komissio on antanut tiedonannon EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/ C 155/02). Kaikkien seuraavien tiedonantoon sisältyvien edellytysten

täyttyminen riittää osoittamaan, ettei takaus sisällä valtiontukea eikä toimenpiteestä ole ennakoilmoitusvelvollisuutta komissiolle.

Edellytykset ovat:

- a) lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
- b) takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti,
- c) takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä, ja
- d) takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Mikäli taattavalla konserniyhteisöllä on vähemmistöomistajia, tulee näiden kattaa omistusosuuttaan vastaava osuus riskistä kaupungille omavelkaisella vastatakauksella tai muulla hyväksyttävällä vakuudella. **Takausprovisiosta tilitetään vähemmistöomistajille heidän takaustaan vastaava osuus.**

2.5.2 Takaukset muille yhteisöille

Muiden kuin konserniyhteisöjen puolesta takauksia voidaan myöntää vain poikkeustapauksissa ja vahvoilla perusteilla. Tämä on tärkeätä siksi, ettei julkinen sektori kohtuuttomasti rajoita markkinoiden tasapuolista kohtelua ja vääristä kilpailun toimivuutta avoimilla markkinoilla. Takauksen myöntämistä harkittaessa tulee huomioida erityisesti kuntalain 129 §:n mukaiset rajoitukset ja niiden sallitut poikkeukset. Konsernin ulkopuolisille yhteisöille takauksen myöntämistä harkittaessa tulee huomioida seuraavia asioita:

- tukeeko takauksen myöntäminen kaupungin strategiaa ja palvelutavoitteita
- onko takauksen myöntäminen välttämätöntä esimerkiksi uuden palvelutuotannon syntymiseksi, eikä myöntäminen vaaranna markkinoiden toimivuutta tai vääristä kilpailua
- tukeeko takauksen myöntäminen palvelurakenteen muutosta tavalla, jossa kaupunki välttyy esimerkiksi omilta mittavilta investoinneilta
- taattavan yhteisön tulee pantata kaupungille takauksen vakuudeksi hyväksyttävä vakuus, tyypillisesti rakennettava tai hankittava kohde.
- takauksesta peritään hankkeen riskiä kuvastava vuotuinen takausprovisio, vähintään 0,5 %.
- takausta ei voida myöntää rekisteröitymättömälle yhteisölle
- konsernihallinnon toimintasäännöissä mainitun viranhaltijan tulee hyväksyä kaupungin takaaman lainan rahoittaja sekä käytettävän velkakirjan ehdot ennen takauksen allekirjoitusta.

Takausta hakevalta yhteisöltä tulee saada takausesitystä varten **riittävän kattavat tiedot seuraavista:**

- yhteisön yhtiöjärjestys tai säännöt
- kauppaa- tai yhdistysrekisteriote, joka on alle 3 kk vanha
- tuorein mahdollinen **hyväksytty** tasekirja, sisältäen tuloslaskelman, taseen, toimintakertomuksen, tilintarkastuskertomuksen ja tilinpäätöksen liitetiedot
- kuluvan ja seuraavan tilikauden tulos- ja rahoituslaskelmaennusteet
- hankesuunnitelma tai -kuvaus, sisältäen investointi- ja rahoituslaskelmat perusteineen
- pöytäkirjanote yhteisön hallituksen kokouksesta, jossa on päätetty hankkeen toteutuksesta, lainan ottamisesta ja takauksen hakemisesta
- rahoittajan tarjous ja kopio taattavasta velkakirjadokumentaatiosta

3. Sijoitustoiminta

3.1. Sijoitustoiminnan periaatteet

Sijoitettava varallisuus koostuu kaupungin aikaisempien vuosien ylijäämistä sekä erilaisista omaan taseeseen rahastoiduista varoista. Sijoitustoiminnan periaatteet eivät koske kaupungin konsernitilillä olevia varoja, jotka ovat olemassa vain maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Toiminnan tavoitteena on mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde ja sijoituksia tehtäessä on huolehdittava riittävästä sijoitusten hajautuksesta. Pääosan sijoituksista on oltava muutettavissa käteisvaroiksi nopealla **rytmillä aikataululla** riskien hallinnan ja kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tyypillisesti tällaiset sijoitukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena tai niille myyjä on taannut jälkimarkkinan.

Omaan taseeseen rahastoidut varat sijoitetaan yleiskatteisesti osana muuta sijoitusomaisuutta. Rahastoitujen varojen tuotoksi kirjataan koko sijoitusomaisuuden vuotuinen tuotto, sekä positiivinen että negatiivinen.

Kaupunki noudattaa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja sitoutuu sijoitustoiminnassaan edistämään ja toteuttamaan vastuullista sijoitustoimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa erityisesti ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja yhtiöiden hallintotapaan liittyvien

tekijöiden huomioonottamista sijoittamisessa, kumppaneiden valinnassa ja vastuullisuuden edistämisessä.

3.2 Sijoitustoiminnan tarkoitus

Sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa sijoitetuille varoille hyvä pitkän aikavälin kokonaistuotto. Tuottotavoitteena voidaan pitää suomalaisten eläkevakuutusyhtiöiden tuottoja, mutta vertailussa tulee huomioida näiden kaupunkia monipuolisemmat sijoitusmahdollisuudet esimerkiksi listaamattomiin omaisuusluokkiin.

Sijoitustoiminta on pitkäjänteistä, eikä varojen realisoinnille aseteta ajallisia tavoitteita.

3.3 Sijoitustoiminnan päätöksenteko

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Nämä periaatteet pyritään arvioimaan ja päivittämään kerran valtuustokaudessa.

Vuosittaista käytännön sijoitustoimintaa ohjaa ja suuntaa lisäksi hallintosäännössä mainitun päätöksentekijän vahvistama sijoitussuunnitelma, jossa päätetään valtuuston periaatteita yksityiskohtaisemmasta toiminnasta ja tavoitteista. Sijoitussuunnitelmassa arvioidaan muun muassa tulevan vuoden toimintaympäristöä, tavoiteltavaa sijoitusallokaatiota ja toimenpiteitä.

Sijoituspäätösten tekemisestä päättää hallintosäännössä mainittu päätöksentekijä, joka voi delegoida päätöksenteon edelleen. Tällä hetkellä sijoituspäätökset tekee konsernijohtajan päättämän konsernihallinnon toimintasäännön mukaisesti liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja. Varoja voidaan valtuuston asettamien periaatteiden sekä vuotuisen sijoitussuunnitelman puitteissa antaa myös ulkopuolisen varainhoitoyhteisön hoidettavaksi.

3.4 Käytettävät sijoitustuotteet

Kaupungin sijoitukset jaetaan kolmeen pääluokkaan: korkosijoitukset, osakesijoitukset ja muut sijoitukset. Näille luokille tulee sijoitussuunnitelmassa määrittää tavoitejakauma.

Varoja voidaan sijoittaa suoriin instrumentteihin, kuten osakkeisiin tai joukkolainoihin, käyttää rahastoja, indeksirahastoja tai muita julkisesti ja yleisesti myynnissä olevia sijoitusinstrumentteja.

Rajoitus

Yksittäisen sijoituksen osuus koko salkusta ei voi olla yli 20 prosenttia.

Saavuttaakseen sijoitustoiminnalle asettamansa tavoitteet kaupunki sijoittaa varoja pääasiassa korko- ja osakeinstrumentteihin. Omaisuusluokassa muut sijoitukset voidaan varoja sijoittaa myös muihin kohteisiin, kuten asunto-, kiinteistö- tai tonttirahastoihin, jolloin pyritään riskien hajauttamiseen sekä osake- ja korkomarkkinoiden kanssa vähemmän korreloivaan tuottoon. Omaisuusluokkien painotuksissa tulee ottaa huomioon kaupungin sijoitettavien varojen luonne.

Riskienhallinnan vuoksi kiellettyjä sijoituskohteita ja menettelyjä ovat sijoitukset absoluuttisen tuoton (ns. hedge) rahastoihin, osakkeiden päiväkauppa ja lyhyeksi myynti (ns. shorttaus), osakelainaus, sijoittaminen johdannaisinstrumentteihin lisätuottojen saavuttamiseksi sekä sijoittaminen muuhun kuin euroissa noteerattavaan kohteeseen. Välillisesti, esimerkiksi rahaston kautta sijoitettaessa, johdannaisten käyttö ja valuuttamääräinen sijoittaminen on kuitenkin sallittua. Johdannaista on mahdollista käyttää myös sijoitusriskien hallinnassa. Yksittäisen sijoituksen osuus koko salkusta ei voi olla yli 20 prosenttia. Sijoitustoiminnan harjoittamiseksi ei saa ottaa lainaa.

3.5 Sijoitusallokaatio

Sijoitusten allokaatorajoilla ohjataan odotettavissa olevaa tuottoa ja riskiä. Omaisuusluokkien vaihteluvälillä mahdollistetaan sijoitussuunnitelmassa markkinatilanteen mukainen reagointi ja tarkemman tavoitetilan määrittäminen.

Korkosijoitukset	0 - 100 %
Osakesijoitukset	0 - 75 %
Muut sijoitukset	0 - 25 %.

3.5.1 Korkosijoitukset

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta ja ne voivat koostua sekä valtionlainoista että yrityslainoista. Valtaosa korkosijoituksista tehdään kehittyneille markkinoille. Yrityslainoissa sijoituksia voi tehdä sekä korkeamman luottoluokituksen, ns. investment grade -tason, että alhaisemman luottoluokituksen, ns. high yield -tason, lainoihin.

3.5.2 Osakesijoitukset

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta. Suoria sijoituksia voidaan tehdä suomalaisiin ja eurooppalaisiin pörssinoteerattuihin osakkeisiin. Muutoin käytetään eri

maantieteellisille alueille, toimialoille tai indekseihin sijoittavia osakerahastoja. Rahastojen tulee sijoittaa vain julkisesti noteerattuihin yrityksiin ja valtaosa osakesijoituksista tehdään kehittyneille markkinoille.

3.5.3 Muut sijoitukset

Muiden sijoitusten ryhmään luetaan kaikki muut markkinoilla yleisesti myytävät sijoitustuotteet. Tyypillisiä instrumentteja ovat asunto-, kiinteistö- ja tonttirahastot sekä erilaiset räätälöidyt lainatuotteet, kuten indeksilainat ja sijoitusobligaatiot, joissa jonkun rahalaitoksen liikkeeseen laskeman velkakirjan päälle on rakennettu korko-, osake- tai hyödykemarkkinoiden kehityksestä riippuvat tuottokomponentit. Viimeksi mainituissa tuotteissa liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen on sijoitusta tehtäessä oltava vähintään A-tasoa (Standard & Poor's, pitkä luottoluokitus).

3.6 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastojen on täytettävä seuraavat ehdot:

- Rahaston minimikoko 20 milj. euroa, rahastojenrahaston kohdalla minimikoko lasketaan kohderahastokohtaisesti.
- Rahaston täytyy olla rekisteröity/noteerattu eurooppalaiseen maahan (UCITS-rahasto -sijoitusrahastodirektiivin mukainen rahasto, jolle laki asettaa säännöt, miten sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit on hajautettava).
- Kaupungin osuus yhden sijoitusrahaston markkina-arvosta ei saa ylittää 15 %.
- Rahastolla pitää olla pääsääntöisesti yli kahden vuoden performanssi.
- Omaisuudenhoidon pitää olla riittävästi resursoitu.
- Vastuullisuusehdot: Rahastoyhtiöksi, varainhoitajaksi / omaisuudenhoitajaksi valitaan toimijoita, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen esimerkiksi allekirjoittamalla YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitussäännöt. Valitsemalla hyvämaineinen ja luotettava vastapuoli, voidaan samalla rajoittaa sijoitus- ja vastapuoliriskejä.

3.7 Vastuullinen sijoittaminen

Sijoitukset tehdään pääosin sijoitusrahastoihin, jolloin vastuu yksittäisistä yhtiökohtaisista sijoituspäätöksistä kuuluu rahaston varainhoitajalle. Kaupunki edellyttää varainhoitajilta YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamista. Periaatteiden mukaisesti varainhoitaja on sitoutunut liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosessia ja edistämään sijoituskohteiden ESG-raportointia. Kullakin varainhoitajalla on omat vastuullisuusseulonnat (kuten sulkulistat, poissuljetut toimialat tai fossiilisten polttoaineita tuottavien yhtiöiden maksimiosuus), joiden toteutumisen seuraamiseksi Tampereen kaupunki edellyttää varainhoitajia tuottamaan vähintään kerran vuodessa sijoitusrahaston vastuullisuusraportin.

Uusien sijoitusrahastojen valinnassa halutaan korostaa kaupungin strategian mukaisia tavoitteita. Kohteiksi pyritään valitsemaan sijoitusrahastoja, joiden vastuullisuusseulonnassa on selkeä linjaus poissulkea fossiilisia polttoaineita tuottavat yhtiöt, joiden toiminta ei ole linjassa Tampereen kaupungin hiilineutraalisuus-tavoitteen kanssa.

Sijoitusrahastojen vastuullisuuden lisäksi Tampereen kaupunki haluaa edistää sijoitusrahastojen hallinnasta vastaavien varainhoitajien vastuullisuutta kannustamalla yhtiöitä julkaisemaan vuosittain yritysraportin. Muita keskeisiä vastuullisuuden toteutumisen seurannan välineitä ovat aktiivinen yhteydenpito varainhoitajan kanssa ja seuranta eri viestintäkanavissa.

Tampereen kaupunki osallistuu yhdessä muiden institutionaalisten sijoittajien kanssa vastuullisuuden edistämiseen tähtääviin aloitteisiin ja haluaa osallistumalla seminaareihin ja foorumeihin olla mukana verkostoitumassa muiden vastuullista sijoitustoimintaa korostavien toimijoiden kanssa.

Tampereen kaupunki voi käyttää sijoitusomaisuuden vastuullisuusarviointiin ulkoista palveluntarjoajaa.

3.8 Raportointi

Kaupungin sijoitusten tilasta, kehityksestä ja vastuullisuudesta tulee raportoida kaupunginhallitukselle vähintään kerran vuodessa laadittavan vuosiraportin muodossa.

TAMPERE.
FINLAND